

Implementacijski - akcijski plan Instituta za oceanografiju i ribarstvo

2014-2016

1. Uvod i polazišne osnove

Svrha ovog implementacijskog plana jest definirati konkretne zadatke i mjere koje će omogućiti i pospješiti razvoj Instituta za oceanografiju i ribarstvo u sljedeće tri godine.

Polazište i okvir plana jest Strategija razvoja Instituta za oceanografiju i ribarstvo 2011.-2020, Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (u izradi), Završno izvješće reakreditacije Instituta za oceanografiju i ribarstvo (studeni 2013), te Program rada i razvoja Instituta za oceanografiju i ribarstvo ravnatelja dr.sc. Nede Vrgoča.

2. Svrha i ciljevi

Svrha Implementacijskog plana Instituta za oceanografiju i ribarstvo 2014-2016 jest prepoznati jake i slabe točke u upravljanju Institutom, predložiti mjere kojima bi omogućile rješavanje i ublažavanje prepoznatih problema. Za svaku mjeru definirao bi se konkretan vremenski rok, nositelji aktivnosti te moguće izvore financiranja provođenja mjera.

U okviru zadanog plana bi se u naredne tri godine realizirali specifični ciljevi koji bi uključivali (popis je sastavljen prema važnosti i hitnosti):

- jačanje administrativne podrške za pripremu i vođenje projekata
- rješavanje infrastrukturnih i prostornih problema Instituta
- povećanje broja publikacija u časopisima s visokim faktorom odjeka
- povećanje ulazne i izlazne mobilnosti znanstvenika
- osnivanje Tehničkog centra
- neusklađenost ronilačkih aktivnosti u znanstvene svrhe s općim i posebnim propisima
- jačanje prepoznatljivosti i vidljivosti časopisa Acta Adriatica
- jačanje kapaciteta za odnose s javnošću
- razvoj knjižničkog prostora

3. Zadaci i mjere

3.1. Jačanje administrativne podrške za pripremu i vođenje projekata

Mjera 1. Zapošljavanje „project managera“

Opis zadatka/mjere: U posljednjih nekoliko godina sustav financiranja znanstvenih i znanstveno-stručnih istraživanja u Republici Hrvatskoj se bitno promijenio od modela državnog financiranja prema modelu projektnog financiranja, u kojem se istraživanja financiraju putem projektnih prijedloga izabranih na kompetitivnim javnim natječajima. Institut se prilagodio takvom načinu financiranja, što je rezultiralo povećanim brojem različitih istraživačkih i stručnih projekata, međunarodnih i nacionalnih, u kojima je Institut koordinator ili partner. Budući da se trendovi u europskoj zajednici, kojima teži i hrvatska znanstvena zajednica i dalje kreću upravo u okviru tog modela, potrebno je na razini Instituta uspostaviti svrsishodnu i kvalitetnu podršku za pripremu i strateško vođenje postojećih i novih projektnih prijedloga. Podrška bi se osigurala osnivanjem Ureda za projekte i međunarodnu suradnju, u kojem će biti zaposlen najmanje jedan „project manager“, odnosno osoba koja ima kompetencije potrebne za privlačenje međunarodnih i nacionalnih projekata prema Institutu. Poslovi koje bi ta osoba trebala obavljati su sljedeći: (i) pronaći odgovarajući natječaj i projektni konzorcij zanimljiv za institutske znanstvenike, (ii) uspješno prezentirati mogući doprinos Instituta, lobirati kod koordinatora projektnih prijedloga i fondova/agencija, (iii) pomagati kod pripreme projektnih prijedloga, te (iv) pomagati kod izrade projekta i izrade izvješća u savjetodavnom smislu.

Cilj: Povećanje broja i financijskog obima međunarodnih i nacionalnih znanstvenih i znanstveno-stručnih projekata u Institutu.

Prijedlog realizacije: Zapošljavanje jednog „project managera“, putem javnog natječaja i dobro osmišljenog evaluacijskog postupka.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta

Rok realizacije: treće tromjesečje 2014. godine

Ciljana skupina: svi znanstvenici Instituta

Izvori financiranja: zajednička sredstva Instituta, sredstva projekata instituta (stimulativni dio plaće managera)

Indikatori praćenja: Broj zaposlenih projektnih managera.

Mjera 2. Zapošljavanje administratora projekata

Opis zadatka/mjere: Vezano za uspostavu Ureda za projekte i međunarodnu suradnju, potrebno je zaposliti i određen broj administratora projekata, čija uloga bi bila vođenje administracije projekata, što uključuje (i) upoznavanje s pravilima vođenja pojedinih projektnih prijedloga, (ii) sakupljanje i arhiviranje potrebnih dokumenata, (iii) vođenje i/ili sudjelovanje u različitim poslovima tijekom provedbe projekta (javna nabava, bagatelna nabava, ...), te (iv) izrada izvješća o radu na projektu i financijskih izvješća. Projektni administratori bi bili zaposleni za vrijeme trajanja pojedinih projekata, a njihov broj bi varirao

u skladu s brojem i financijskom težinom samih projekata. Prema potrebi i prema svojim mogućnostima, u administriranje projekata uključivali bi se i pojedini djelatnici zajedničkih službi instituta.

Cilj: Jednostavnije, kvalitetnije i efikasnije upravljanje projektima, te rasterećenje znanstvenika od administrativnih zadaća.

Prijedlog realizacije: Zapošljavanje jednog ili više projektnih administratora, zavisno od potreba.

Nositelj aktivnosti: voditelji projekata, ravnatelj Instituta

Rok realizacije: kontinuirano

Ciljana skupina: svi znanstvenici Instituta

Izvori financiranja: sredstva projekata instituta

Indikatori praćenja: Broj zaposlenih administratora projekata.

3.2. Rješavanje infrastrukturnih i prostornih problema Instituta

Mjera 3. Rješavanje problema nedostatka uredskih, laboratorijskih i skladišnih prostora

Opis zadatka/mjere: Problemi efikasnog stručnog i znanstvenog rada vezani uz nedostatak uredskih i laboratorijskih prostora u IOR-u javljaju se već duže vrijeme i navedeni su i u izvješću povjerenstva za reakreditaciju Instituta u 2013. godini. Uz opću problematiku nedostatka prostora uočene su i dodatno otežavajuće okolnosti kao što su nesigurne instalacije električne energije i opća dotrajalost pojedinih laboratorijskih prostora te nedostatan broj digestora kao efikasne mjere zaštite djelatnika od štetnih isparavanja. Poseban problem predstavlja klimatizacija Instituta, kanalizacijski sustav, krovna konstrukcija, okoliš instituta i drugo. U rješavanje prostornih problema Instituta potrebno je uključiti skladišni prostor, te u duljem razdoblju obalni prostor za trajni privez broda. S obzirom da je trajno rješenje pojedinih problema moguće u dužem razdoblju, a samo jednog dijela u kraćem razdoblju, među kojima su nedostatak skladišta i radnog prostora koji su već sada ograničavajući čimbenik razvoja Instituta, potrebno je iznaći privremeno rješenje uzimajući u obzir položaj Instituta i očekivane tržišne cijene.

Cilj: Povećati učinkovitost stručnih i znanstvenih djelatnika. Osigurati prostorne uvjete za nesmetani stručni i znanstveni rad. Osigurati sigurne uvjete rada.

Prijedlog realizacije:

- izrada popisa znanstvene opreme uz naznaku mogućnosti njezinog korištenja. Formiranje komisije za re-evaluaciju trenutnog statusa (ekskluzivno korištenje/višenamjensko korištenje) svih laboratorijskih prostora u Institutu.
- sanacija mokrog laboratorija.
- preuređenje predavaonica B i C i njihovo pretvaranje u više ureda i/ili laboratorija u što je moguće kraćem roku, po mogućnosti do kraja akademske godine 2013./2014.,

- iznajmljivanje skladišnog prostora s pristupom kamiona u širem području Splita površine ne manje 250 m², visine po mogućnosti do 6 metara i odvojenim prostorom za ured i radionicu, a s rokom iznajmljivanja ne kraćim od 3 godine,
- iznalaženje trajnog rješenja skladišta (zatvorenog i otvorenog dijela, te više ureda u sklopu njega), preporučljivo u blizini trajnog veza broda s kolničkim pristupom kamionima (moguće rješenje je u sklopu ratne luke Lora ili luke Brižine, korištenjem EU strukturnih fondova, a u suradnji s Hrvatskim hidrografskim institutom, Hrvatskom mornaricom i Agencijom za upravljanje državnom imovinom).
- izraditi projekt obnove, odnosno uređenja zgrade „Zvonarić“,
- iznalaženje rješenja za prostoriju kantine za djelatnike Instituta.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta i Tehnički centar

Rok realizacije: četvrto tromjesečje 2015. godine, kontinuirano

Ciljana skupina: svi djelatnici Instituta

Izvori financiranja: zajednička sredstva Instituta, projektna sredstva

Indikatori praćenja: Broj novouređenih i iznajmljenih prostorija.

Mjera 4. Učinkovitije upravljanje brodom i efikasna organizacija istraživačkih terena

Opis zadatka/mjere: Istraživački brod Bios Dva je istovremeno i najvažniji i najskuplji infrastrukturni resurs instituta. Važnost *in situ* sakupljanja podataka u istraživačkom radu na moru je neupitna, posebice zbog održavanja kontinuiteta dugoročnih nizova oceanografskih i ribarstvenih parametara po kojima je institut poznat i prepoznat. Istovremeno, troškovi terenskog rada (gorivo, održavanje, amortizacija, ...) su izuzetno visoki i stoga je potrebno precizno i planski definirati vremenik korištenja broda, u okviru čega bi se načinila i optimizacija i združivanje srodnih istraživanja koliko je to moguće. U tu svrhu bi se trebalo zadužiti odgovornu osobu u institutu koja bi na sebe preuzela izradu planova korištenja istraživačkog broda te bi, u suradnji s voditeljima projekata koji u sebi sadrže terenska istraživanja, definirala planove krstarenja na razini kalendarske godine. Te planove bi krajem godine odobravalno Znanstveno vijeće i ravnatelj instituta, a mogli bi se mijenjati jedino u izuzetnim okolnostima (realizacija novih projekata koji nisu postojali u vrijeme izrade plana, realizacija dodatnih projektnih aktivnosti koje bitno ne mijenjaju vremenik korištenja broda, ...). Također, ti planovi kao i njihova realizacija bi se koordinirali s planovima drugih istraživačkih brodova u Jadranu, za što je uspostavljeno koordinacijsko tijelo na razini Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Osim planiranja korištenja broda, potrebno je poboljšati i proces upravljanja brodom kod izvršavanja terenskih istraživanja. U tom smislu potrebno je precizno definirati ovlasti i zaduženja kapetana i posade broda, kao i voditelja terenskih istraživanja i sudionika u istraživanjima, i to putem odgovarajućeg dokumenta.

Cilj: Smanjiti troškove korištenja broda, optimizirati terenska istraživanja, definirati pravila, zaduženja i odgovornosti sudionika u terenskim istraživanjima.

Prijedlog realizacije: Imenovanje odgovorne osobe za izradu vremenika korištenja istraživačkog broda. Donošenje institutskog Pravilnika/Pravila/Protokola o postupcima pri terenskim istraživanjima obavljanim istraživačkim brodom Bios Dva.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, Znanstveno vijeće

Rok realizacije: četvrto tromjesečje 2014. godine

Ciljana skupina: svi djelatnici instituta koji sudjeluju u terenskim istraživačkim aktivnostima

Izvori financiranja: zajednička sredstva

3.3. Povećanje broja publikacija u časopisima s visokim faktorom odjeka

Mjera 5. Stimuliranje znanstvenika za objavljivanje kvalitetnih znanstvenih radova

Opis zadatka/mjere: Tijekom postupka reakreditacije Instituta u 2013. godini međunarodno stručno povjerenstvo je ustvrdilo da su znanstvenici Instituta produktivni u objavljivanju rezultata svojih istraživanja, da Institut potiče objavljivanje u časopisima s visokim faktorom odjeka, da je u posljednje četiri godine (2009-2013) učinjen pomak u ovom pravcu, no da je i dalje nedostatan broj publikacija u časopisima s visokim faktorom odjeka. Stoga je potrebno načiniti dodatnu stimulaciju znanstvenika u smislu ulaganja energije i vremena u publiciranje u vrhunskim časopisima, te je potrebno povećati udio q1 znanstvenih radova na najvišu moguću razinu. Od 54 objavljena rada tijekom 2013. godine, njih 14 je objavljeno u q1 časopisima (prema JCR 2012), 10 u q2 časopisima, 15 u q3 časopisima te 15 u q4 časopisima. Pored toga, dosadašnja praksa davanja stimulacija nije bila pravno uobličena, što je donosilo određenu nesigurnost kod dugoročnog poticanja objavljivanja znanstvenih radova. Stoga je potrebno putem odgovarajućeg pravilnika definirati stimuliranje objavljivanja izvrsnih znanstvenih radova, uvažavajući kvalitetu časopisa normiranu prema Journal Citation Reports bazi.

Cilj: Povećati udio publikacija u najkvalitetnijim časopisima, te shodno tome povećati međunarodnu vidljivost Instituta i projektnu kompetitivnost znanstvenika Instituta.

Prijedlog realizacije: Donošenje institutskog Pravilnika o nagrađivanju autora znanstvenih radova.

Nositelj aktivnosti: Upravno vijeće, ravnatelj Instituta, Znanstveno vijeće

Rok realizacije: treće tromjesečje 2014. godine

Ciljana skupina: svi znanstvenici Instituta

Izvori financiranja: zajednička sredstva Instituta

Indikatori praćenja: Ukupan broj WoS publikacija. Broj q1 WoS publikacija.

3.4. Povećanje ulazne i izlazne mobilnosti znanstvenika

Mjera 6. Stimuliranje kraćih i duljih boravaka inozemnih znanstvenika u Institutu te institutskih znanstvenika u inozemstvu

Opis zadatka/mjere: Mobilnost istraživača, kako iz instituta tako i prema institutu, jedna je od slabih točaka instituta prepoznata od međunarodnih evaluacijskih povjerenstava, no i od samog instituta. Strategija razvoja Instituta 2011.-2020. navodi popis mjera i aktivnosti koje

bi se trebale implementirati u institutu u svrhu poboljšanja mobilnosti i prijenosa znanja prema znanstvenicima instituta. Navedene su aktivnosti:

- 1. stimulirati, poticati i financirati odlaske mladih znanstvenika, doktorskih studenata i poslijedoktorskih istraživača, u znanstvene centre izvrsnosti u Europi i svijetu. Poželjno je da mladi istraživači obave istraživačke specijalizacije u više centara izvrsnosti, kroz kraće posjete (do 1 godine), na taj način preuzimajući širok spektar istraživačkih vještina, uspostavljajući suradnju s više centara izvrsnosti i kvalitetnih istraživača, upoznavajući pozitivne navade funkcioniranja takvih centara, te prenoseći to znanje prema Institutu prilikom osamostaljivanja u istraživačkom radu*
- 2. uspostaviti bilateralnu suradnju s odabranim centrima izvrsnosti u svijetu, u smislu razmjene mladih znanstvenika i starijih istraživača, na taj način umrežavajući Institut sa sličnim institucijama u svijetu, te omogućavajući sudjelovanje Instituta u međunarodnim projektima i kolaboracijama“*
- 3. stimulirati dolaske inozemnih mladih znanstvenika u Institut, te njihov rad na istraživačkim projektima Instituta. Posebice bi se poticao dolazak poslijedoktorskih istraživača, koji bi omogućili prijenos kompetencija na institutske mlade znanstvenike, kao i međunarodno umrežavanje istraživanja i istraživača već u početnom stupnju razvoja istraživača“.*

Za realizaciju ovih aktivnosti potrebno je formalizirati međunarodnu suradnju putem bilateralnih ugovora s znanstvenoistraživačkim institucijama u Sredozemlju i svijetu koje se bave kompatibilnim istraživanjima. Bilateralni ugovori bi sadržavali odredbe koje bi omogućavale razmjenu znanstvenika, napose doktoranada i poslijedoktoranada, u kraćim vremenskim intervalima (1 do 6 mjeseci), gdje bi institucija domaćin imala obvezu osiguravanja prostora za rad za gostujućeg znanstvenika, uključivanje gostujućeg znanstvenika u istraživački rad pojedine grupe/laboratorija te pomoć pri rješavanju logističkih problema (smještaj), dok bi troškove smještaja i dnevne troškove (hrana, prijevoz, ...) snosila organizacija u kojoj je znanstvenik zaposlen.

Obzirom na troškove specijalizacije institutskih znanstvenika u inozemstvu, trebalo bi predvidjeti odgovarajuće troškove za mobilnost u okviru stručnih i istraživačkih projekata koji se odvijaju u institutu, a s kojim bi se pokrili troškovi smještaja i dnevni troškovi institutskih znanstvenika za vrijeme boravka u inozemnoj instituciji.

Nadalje, međunarodno evaluacijsko povjerenstvo je uočilo nedostatak doktoranada i poslijedoktoranada iz inozemstva na institutu, te je potrebno poticati ulaznu mobilnost mladih znanstvenika putem dužih istraživačkih boravaka (doktorandi – 3 godine, poslijedoktorandi 1-2 godine). Realizacija ovakvih istraživačkih boravaka bi se trebala odvijati primarno putem stipendija i projektnih aplikacija, u kojima bi se trebalo predvidjeti zapošljavanje doktorskih i poslijedoktorskih istraživača na institutu. Isto tako, i kraći boravci znanstvenika (1 do 6 mjeseci) bi se poticali, naročito u smislu uvođenja novih tehnika mjerenja i/ili analiza u Institut, gdje bi se eventualni troškovi rada u institutu (potrošni materijal i slično) vezali za konkretne projektne aplikacije koje dozvoljavaju takve troškove u svom budžetu.

Cilj: Povećati mobilnost znanstvenika, naročito mladih, iz i prema institutu. Povećati broj doktoranada i poslijedoktoranada iz inozemstva u institutu.

Prijedlog realizacije: Bilateralni ugovori s znanstvenoistraživačkim institucijama u Sredozemlju i svijetu kojim bi se regulirala razmjena znanstvenika. Povećanje broja projektnih prijava koji imaju predviđeno zapošljavanje doktoranada i poslijedoktoranada. Definiranje troškova kraćih specijalizacija u inozemstvu u okviru projektnih prijava.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, Znanstveno vijeće

Rok realizacije: kontinuirano

Ciljana skupina: svi znanstvenici Instituta

Izvori financiranja: sredstva projekata instituta

Indikatori praćenja: Ukupna duljina boravaka institutskih znanstvenika u inozemstvu, za pojedinačne boravke dulje od mjesec dana. Ukupna duljina boravaka inozemnih znanstvenika u Institutu, za pojedinačne boravke dulje od mjesec dana.

3.5. Osnivanje Tehničkog centra

Mjera 7: Objedinjavanje tehničkih službi i poslova u Institutu

Opis zadatka/mjere:

Danas se u Institutu oceanografski inženjering i ostali tehnički poslovi obavljaju u sklopu pojedinih laboratorija, projekata i u sklopu zajedničkih službi bez dostatne suradnje na institutskoj razini. Rijetki su izuzetci sagledavanja i organiziranja tehničkih aktivnosti u sklopu dugoročnih potreba. Zbog toga je njihove aktivnosti potrebno međusobno bolje povezati preko posebne organizacijske jedinice koja bi radila na multidisciplinarnom sagledavanju problema i njihovog zajedničkog rješavanja, pri čemu bi krajnji rezultati bili značajno uspješniji rad zbog usklađenih aktivnosti i sinergijskog učinka. Tako bi Tehnički centar bio ključna karika u stvaranju tehničkih preduvjeta za učinkovitije ostvarivanje svih aktivnosti iz ovog Implementacijskog plana, te Tehnički centar ne bi bio zamjena nego nadopuna Računskom centru te postojećim stručnim službama s kojima bi postojala mogućnost „dijeljena“ pojedinih zaposlenika.

Osnovna pretpostavka uspješnog funkcioniranja Tehničkog centra je njegovo financiranje. Ovo ne znači nužno neki veći trošak za Institut nego naprotiv – sredstva koja su se dosada trošila za vanjska gotova rješenja i servisere preusmjerila bi se na Tehnički centar. Isto tako realno je za očekivati da se i Tehnički centar kao takav uključivati u rješavanje različitih projekata u Institutu, a i sam će predlagati i realizirati tehnologijske projekte čime će i sam prihodovati dodatna sredstva.

Poslovi:

Kao stručna pomoć u stvaranju tehničkih preduvjeta za učinkovitiji znanstveni i stručni rad u Institutu kao što su u izradi planova razvoja, nabave, unaprjeđenja i održavanja tehničke infrastrukture što uključuje:

- realizaciju znanstvenih i stručnih poslova, te odgovarajućih izvješćivanja,
- integraciju računalnih i različitih mjernih sustava (znanstvenih i operativnih)
- planiranje nabave znanstvene, mjerne i druge opreme,

- održavanju i razvoju mjernih instrumenata i složenih tehničkih sustava,
- poboljšavanju informiranja javnosti o aktivnostima unutar Instituta kroz razvoj, unaprjeđenje i održavanje mrežnih stranica Instituta uz podršku Računalnog centra,
- izradi integriranog informacijskog sustava s bazom „znanstvenih i stručnih“ podataka i informacija s uvođenjem elektronskog potpisa u poslovanju,
- unaprjeđenju/poboljšanju tehničke razine istraživačkih brodova i njihovom optimalnom korištenju,
- središnje prikupljanje, skladištenje i odvoz toksičnog/zapaljivog i biohazard materijala.
- unaprjeđenju knjižničnih poslova, poboljšanju tehničke „okoline“ časopisa Acta Adriatica i izdavanju ostalih publikacija (izvješća, informativnih letaka, obavijesti ...),
- pripremu za uvođenje odgovarajućih ISO standarda u radu instituta.

Uvođenje elektronskog poslovanja obuhvaćalo bi izradu operativnog plana za njegovo uvođenje, uključujući elektronsko izvješćivanje, praćenje protoka informacija i dokumenata vezanih za istraživačke i stručne aktivnosti, radne odnose i zaduženja te njihovo potvrđivanje od strane odgovornih osoba. Ono uključuje i primanja djelatnika, korištenje radnog vremena i godišnjih odmora, bolovanja, putnih naloga, stanje brodova i druge specifične opreme, te uvođenje internih i državnih zakona i propisa) što bi osiguravalo jednostavnije i lakše upravljanje logički povezanih informacija u Institutu. Treba naglasiti da će sustav elektronskog poslovanja stvoriti tehničke preduvjete za automatsko postavljanje velikog dijela informacija na mrežne stranice kroz redovito izvješćivanje djelatnika Instituta kao što su: putovanja, provedena terenska i druga istraživanja, realizacija projekata, nabavki važnije opreme, posjeta Institutu, radionica, itd.

Cilj: Stvoriti inovativnu tehničku osnovu za učinkovitije poslovanje Instituta (znanstveno, stručno i administrativno).

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, voditelj Tehničkog centra, Znanstveno vijeće

Rok realizacije: treće i četvrto tromjesečje 2016. godine, kontinuirano

Ciljana skupina: svi djelatnici Instituta

Izvor financiranja: vlastita sredstva Instituta, dodatno sredstva sa projekata namijenjena specifičnim aktivnostima koje su u opsegu rada Tehničkog centra (izrada mrežnih stranica projekata, nabave mjerne opreme i sl.)

3.6. Neusklađenost djelatnosti ronjenja u znanstvene svrhe s općim i posebnim propisima

Mjera 8. Rješavanje statusa ronilačkih aktivnosti unutar Instituta.

Opis zadatka/mjere: Ronjenje je jedan od osnovnih metoda znanstveno istraživačkog rada u morskom ekosustavu. Ono pruža mogućnost direktnog i preciznog sakupljanja uzoraka, mjerenja, promatranja, fotografiranja i snimanja u morskom stupcu i na dnu mora.

Prema Zakonu o zaštiti na radu, ronjenje spada u aktivnosti s povećanim rizikom za koje je potrebna stručna osposobljenost. To znači da ronilačko školovanje u sklopu sportsko ronilačkih klubova i ronilačkih centara nije dostatno za profesionalno obavljanje ronilačke

aktivnosti. Određeni je broj znanstvenog i stručnog osoblja zaposlenih u institutu u zadnje dvije godine završilo stručno osposobljavanje pod nazivom „Ronitelj u pomoćnim poslovima za potrebe podvodnih istraživanja“, ali unatoč tome potpuno legalno ronjenje unutar Instituta još nije moguće jer nije jasno na koji način integrirati ronilačku stručnu osposobljenost u opis radnog mjesta i/ili ugovor o radu. Potrebno je istražiti postoji li unutar neke znanstveno istraživačke institucije u Hrvatskoj već riješen ovaj problem ili doći do adekvatnog rješenja kroz konzultacije s MZOŠ. Paralelno s rješavanjem ovog pravnog problema, potrebno je na razini Instituta izraditi interni pravilnik o ronjenju te propisno urediti ronilačke prostorije sukladno Zakonu o zaštiti na radu.

Cilj: Pravno regulirati ronilačke aktivnosti unutar Instituta i uređenje ronilačkih aktivnosti i ronilačkih prostorija sukladno Zakonu o zaštiti na radu.

Prijedlog realizacije: Kroz konzultacije s MZOŠ i drugim znanstvenoistraživačkim institucijama pronaći najadekvatnije rješenje za integriranje ronjenja u opis radnog mjesta i/ili ugovor o radu. Izraditi interni Pravilnik o ronjenju te urediti ronilačke prostorije sukladno Zakonu o zaštiti na radu.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, pravna služba, Laboratorij za bentos

Rok realizacije: četvrto tromjesečje 2014. godine

Ciljana skupina: osoblje Instituta koje za svoj rad koristi ronjenje

Izvori financiranja: n/a

3.7. Acta Adriatica

Mjera 9. Jačanje prepoznatljivosti i vidljivosti časopisa Acta Adriatica.

Opis zadatka/mjere: Tijekom postupka reakreditacije Instituta u 2013. godini međunarodno stručno povjerenstvo je ustvrdilo da časopis Acta Adriatica, koji izlazi od 1932. godine, ima bitnu ulogu u znanstvenom razvoju Instituta, kao i u razvoju istraživačkih aktivnosti na Jadranu i Sredozemlju. Stoga je stručno povjerenstvo preporučilo razradu i pokretanje mjera koje bi dovele do poboljšanja upravljivosti, kvalitete i vidljivosti časopisa. Mjere bi trebale uključiti:

1. Redefiniranje svrhe i cilja (aims and scope) časopisa – svrha i cilj časopisa trenutno uopće nije navedeno na mrežnim stranicama časopisa. Pri tome bi časopis trebao poticati objavljivanje multidisciplinarnih i inovativnih radova koji u svom opisu imaju istraživanja Jadrana i Sredozemlja, no i općih i teorijskih tematika koji su relevantni za istraživanja Jadrana i Sredozemlja.
2. Promjenu, pomlađivanje i internacionalizaciju uređivačkog odbora, i to na način da sastav uređivačkog odbora odražava multidisciplinarnost institutskih istraživanja. Članovi uređivačkog odbora moraju biti aktivni u definiranju politike časopisa, vođenju recenzentskih postupaka (uključujući određivanje recenzenata), te moraju olakšati glavnom uredniku i tehničkom uredniku upravljanje časopisom.
3. Razvoj sustava za elektronsko zaprimanje radova, kao i preciznije definiranje uputa za autore. Modernizacija mrežnog sučelja časopisa.

4. Potrebno je poticati objavljivanje preglednih radova u Acta Adriatica, tako da bi se poboljšala vidljivost i citiranost časopisa. U tu svrhu bilo bi poželjno povremeno pozvati svjetski prepoznatljive znanstvenike da načine osvrte na pojedinu aktualnu problematiku u oceanografiji i ribarstvu („viewpoint on a special subject“).

Cilj: Povećati međunarodnu vidljivost i faktor odjeka časopisa Acta Adriatica.

Prijedlog realizacije: Promjena sastava uređivačkog odbora, definiranje mjera za povećanje vidljivosti časopisa, izrada elektronskog sustava za zaprimanje i rukovanje radovima.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, Znanstveno vijeće, glavni urednik Acta Adriatica, uređivački odbor

Rok realizacije: četvrto tromjesečje 2014. godine

Ciljana skupina: svi znanstvenici Instituta

Izvori financiranja: zajednička sredstva Instituta

Indikatori praćenja: Faktor odjeka časopisa Acta Adriatica. Broj objavljenih radova u pojedinoj godini. Udio radova s autorima iz Instituta.

3.8. Jačanje kapaciteta za odnose s javnošću

Mjera 10. Povećanje vidljivosti i prepoznatljivosti Instituta u javnosti.

Opis zadatka/mjere: Unatoč svojoj dugogodišnjoj tradiciji i znanstvenoj izvrsnosti, Institut i njegove aktivnosti nisu dostatno prezentirani javnosti. Iako su se posljednjih godina napravljeni određeni pomaci i poboljšanja, potrebno je značajno ojačati kapacitete Instituta za odnose sa javnošću.

Prijedlozi realizacije: S obzirom na nedostatnu promidžbu Instituta u užoj i široj društvenoj zajednici potrebno je zadužiti jednog djelatnika/cu (PR) za koordinaciju ovih aktivnosti sa zadacima:

- podsjećati zaposlenike na važnost i potrebu što češćeg obavještavanja javnosti o aktivnostima Instituta,
- poticati zaposlenike na izradu izvješća o aktivnostima i događajima u Institutu i njihovo prezentiranje javnosti preko izvještajnih medija,
- dostupne materijale po potrebi oblikovati i prilagoditi medijskoj formi izvješćivanja i redovito ih prosljeđivati izvještajnim medijima,
- „automatski“ objavljivati informacije na mrežnoj stranici o objavljenim radovima, člancima, obavijestima, ... po pojedinom djelatniku
- automatsko vođenje i objavu na mrežnim stranicama djelatnika godine

U cilju ostvarivanja što bolje učinkovitosti nužna je pomoć Tehničkog centra koji će osigurati nužne preduvjete:

- organizirati PR mrežnu (web) stranicu koja djelatnicima omogućuje jednostavno postavljanje obavijesti o aktivnostima i događajima koje bi PR prilagođavao novinarskoj formi, a potom ih automatski ili na primjeren način prosljeđivao priopćajnim medijima,

- koordinirati postupnu realizaciju sustava elektronskog poslovanja u Institutu koje bi osiguravalo automatsko postavljanje logički povezanih informacija na PR stranice.

Za ostvarenje postavljenih ciljeva nužno je aktivno sudjelovanje svih zaposlenika Instituta, a naročito znanstvenog osoblja. U tu svrhu obvezatno treba osigurati unos izvješća-dokumenata ili, ako već drugdje postoje, postaviti poveznice (hipertekstualne linkove) na PR stranice, važnijih ili za javnost interesantnih aktivnosti Instituta kao što su:

- znanstvene i stručne radove djelatnika Instituta (ako njihovo objavljivanje nije zaštićeno od nakladnika časopisa; u tom slučaju se mogu postaviti preprint izdanja),
- izvješćivanje o terenskim istraživanjima potkrijepljenim slikovnim i filmskim materijalima,
- obavijesti o prihvaćenim znanstvenim i stručnim projektima na nacionalnoj i međunarodnoj razini,
- izradu mrežnih stranica prihvaćenih projekata (domaćih i međunarodnih) čija vrijednost prelazi petsto tisuća kuna ili traje duže od godine dana,
- obavijesti i kratka izvješća o aktivnostima i rezultatima postignutima na pojedinim projektima (privremena izvješća, sastanci, radionice, objavljene informacije...),
- obveznu izradu osobnih mrežnih stranica svih znanstvenih djelatnika, s preporukom i za ostale djelatnike,
- obavijesti o posjeti, te kraćim i dužim boravcima Institutu znanstvenih i drugih osoba iz zemlje i svijeta, te druge vezane događaje od strane njihovih domaćina - mentora,
- izvješćivanje djelatnika o boravku na stručnim usavršavanjima, stipendijama, gostujućim istraživanjima i rezultatima ostvarenima tijekom boravka, predavanjima (stručnim i popularno-znanstvenim ...),
- najava planiranih sastanaka/skupova i izvješćivanje o održanim sastancima, stručnim skupovima, obavljenim službenim putovanjima u svojstvu predstavnika državnih tijela, ekspertnih grupa, međunarodnih udruženja, itd.
- objava na PR stranici te tiskanje periodičnih i povremenih publikacija i obavijesnih materijala (godišnjaka, raznih publikacija i „flyera“ o važnijim projektima i događajima vezanima za aktivnosti Instituta ...),
- obvezatno korištenje službenog memoranduma i „logo“ Instituta u komunikaciji s drugim subjektima, za što je preduvjet njegova dostupnost na mrežnim stranicama u sklopu elektronskog poslovanja, a čemu bio doprinijelo i uvođenje ISO standarda u Institut.

Nositelj aktivnosti: ravnatelj Instituta, osoba imenovana za PR, Znanstveno vijeće

Rok realizacije: četvrto tromjesečje 2014. godine, kontinuirano

Ciljana skupina: svi djelatnici Instituta

Izvor financiranja: vlastita sredstva Instituta

Indikatori praćenja: Broj načinjenih PR materijala i medijskih priopćenja. Broj posjeta mrežnim stranicama Instituta.

3.9. Razvoj knjižničkog prostora

Mjera 11. Povećanje kapaciteta i svrsishodnosti knjižnice u službi znanstvenika.

Opis zadatka/mjere:

Sukladno *Standardima za specijalne knjižnice u Republici Hrvatskoj (nacrt)*, osnovni zadaci institutske knjižnice su:

- izgradnja knjižnične zbirke temeljena na prosudbi znanstvenika i knjižničara i na načelima kvalitete i važnosti za korisnike te javno objavljenim smjernicama za nabavu,
- formalna i sadržajna obrada, izrada kataloga i drugih informacijskih pomagala u tiskanom i/ili elektroničkom obliku,
- nabava specijaliziranih časopisa iz sredstava Instituta u slučaju potrebe,
- informacijske usluge i održavanje mrežnih stranica knjižnice,
- osiguravanje korištenja građe u knjižnici kao i pristup daljinski dostupnoj građi te posudba građe, uključujući i međuknjižničnu posudbu,
- edukacija korisnika,
- pohrana i zaštita knjižnične građe,
- izrada dokumentacije (upute za rad, pravilnik i sl.).

U nastojanju što boljeg izvršenja navedenih zadataka potrebno je planirati razvijanje postojećih kapaciteta i poduzimane mjera za daljnji razvoj naše Knjižnice, a mjere su sljedeće:

- Jedan od temeljnih ciljeva sukladno *Strategiji razvoja specijalnih knjižnica, 2013.-2015. (NSK, Zagreb)* je razvijanje usluga prema potrebama korisnika, te je jedan od važnih elemenata u tom smislu i kvalitetan on-line knjižnični katalog. Stoga se planira razvoj i održavanje on-line knjižničkog kataloga Crolist (format UNIMARC).
- Planirati preuređenje knjižničkog prostora (npr. namještaj), prije svega dijela u kojem boravi knjižnično osoblje, koji je ujedno ulazni prostor i prvi dodir s Knjižnicom.
- Uređenje, osuvremenjivanje i održavanje web stranice Knjižnice u okviru mrežnog mjesta Instituta.
- Kako bi se nastavila i razvijala suradnja s drugim srodnim knjižnicama i ustanovama u zemlji i inozemstvu, planiramo daljnji razvoj suradnje s FAO-om i EURASLIC-om/IAMSLIC-om. U zemlji je razvijena suradnja s drugim knjižnicama, funkcionira i neformalna suradnja s knjižnicama Prirodoslovlja i intenzivna suradnja Knjižnice kao članice EURASLIC-a/IAMSLIC-a, ali planira se daljnje poboljšanje postojećih oblika suradnje, sudjelovanjem na zajedničkim sastancima, izmjenjivanjem iskustava i međusobnim pomaganjem.
- Knjižnica je već uključena u postupak pripreme bibliografskih podataka za unos u bazu podataka ASFA, te je sukladno tome u okviru projekta FAO-ADRIAMED (jedan od 12 internacionalnih ASFA - Partnera) Institutu za oceanografiju i ribarstvo u Splitu dostupna specijalizirana baza podataka ASFA (Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts).
- Planira se i eventualni razvoj projekta za digitalizaciju, najprije u smislu pohrane ocjenskih radova djelatnika matične ustanove. U tiskanom obliku već pohranjujemo magistarske radnje i disertacije, ali bilo bi dobro razviti projekt za digitalizaciju tih i budućih radova. K tome bi se mogao digitalizirati npr. dio dokumentarne građe Instituta, posebice fotografski materijal, a sve navedeno u smislu stvaranja institucijskog repozitorija.

Cilj: Razvoj i podizanje poslovanja, položaja i uloge Knjižnice na višu razinu.

Prijedlog realizacije: Aktivnija (već postojeća) suradnja i zalaganje djelatnika Knjižnice i ostalih zaposlenih u Institutu, stalnom prisutnošću Knjižnice u radu Instituta i potrebama okoline

Nositelj aktivnosti: Ravnatelj, Knjižnični odbor/Voditeljica knjižnice + 3 člana

Rok realizacije: kontinuirano

Ciljana skupina: djelatnici Knjižnice, svi zaposlenici Instituta

Izvori financiranja: zajednička sredstva Instituta

4. Zaključci

Ovim Implementacijskim planom obuhvaćene su najvažnije odrednice konkretnih aktivnosti koje bi se trebale realizirati u Institutu u razdoblju od druge polovice 2014. godine do 2016. godine. Punom realizacijom ovog Implementacijskog plana bi se realizirale strateške potrebe i ostvarili strateški ciljevi razvoja Instituta, koji bi doveli do upotpunjenja pozicije i djelovanja Instituta u skladu s Misijom i Vizijom razvoja Instituta. Za nadati se da će se predviđeni zadaci i mjere u što većoj mjeri zaista i ostvariti.

5. Popis mjera

Mjera 1. Zapošljavanje „science managera“

Mjera 2. Zapošljavanje administratora projekata

Mjera 3. Rješavanje problema nedostatka uredskih, laboratorijskih i skladišnih prostora

Mjera 4. Učinkovitije upravljanje brodom i efikasna organizacija istraživačkih terena

Mjera 5. Stimuliranje znanstvenika za objavljivanje kvalitetnih znanstvenih radova

Mjera 6. Stimuliranje kraćih i duljih boravaka inozemnih znanstvenika u Institutu te institutskih znanstvenika u inozemstvu

Mjera 7: Objedinjavanje tehničkih službi i poslova u Institutu

Mjera 8. Rješavanje statusa ronilačkih aktivnosti unutar Instituta.

Mjera 9. Jačanje prepoznatljivosti i vidljivosti časopisa Acta Adriatica.

Mjera 10. Povećanje vidljivosti i prepoznatljivosti Instituta u javnosti.

Mjera 11. Povećanje kapaciteta i svrsishodnosti knjižnice u službi znanstvenika.

6. Popis indikatora praćenja

Indikator 1. Broj zaposlenih projektnih menagera.

Indikator 2. Broj zaposlenih administratora projekata.

Indikator 3. Broj novouređenih i iznajmljenih prostorija.

Indikator 4. Ukupan broj WoS publikacija.

Indikator 5. Broj q1 WoS publikacija.

Indikator 6. Faktor odjeka časopisa Acta Adriatica.

Indikator 7. Broj objavljenih radova u AA u pojedinoj godini.

Indikator 8. Udio radova u AA s autorima iz Instituta.

Indikator 9. Broj načinjenih PR materijala i medijskih priopćenja.

Indikator 10. Broj posjeta mrežnim stranicama Instituta.

7. Literatura

- Strategija razvoja Instituta za oceanografiju i ribarstvo 2011.-2020., IOR, 2011.
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (u raspravi), Vlada RH, 2014.
- Akcijski plan za mobilnost istraživača 2011.-2012., MZOŠ, 2010.
- Akcijski plan podizanja apsorpcijskog kapaciteta Republike Hrvatske za sudjelovanje u Okvirnim programima za istraživanje Europske unije 2013. - 2015., MZOŠ, 2013.
- Prijedlog programa rada i razvoja Instituta za oceanografiju i ribarstvo, Split, Nedo Vrgoč, 2013.
- Re-accreditation of the Institute of Oceanography and Fisheries, Split, Expert Panel Report, 14 pp.